

**2023/2024-ОҚУ ЖИЛЫНДА
ЖАЛПЫ БІЛІМ БЕРЕТІН
МЕКТЕПТЕРДІҢ 11-СЫНЫП
ОҚУШЫЛАРЫНА АРНАЛҒАН**

География

**ПӘНІНЕН ҚОРЫТЫНДЫ АТТЕСТАЦИЯНЫ
ӨТКІЗУ БОЙЫНША ӘДІСТЕМЕЛІК
ҰСЫНЫМДАР МЕН МАТЕРИАЛДАР**

ЎЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МЕКТЕПКЕ ДЕЙИНГИ ЖӘНЕ МЕКТЕП БІЛІМІ МИНИСТРЛІГІ
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ШЕБЕРЛІК ЖӘНЕ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
БАҒАЛАУ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ

2023-2024 ОҚУ ЖЫЛЫНДА ОРТА МЕКТЕПТЕРДІҢ
11- СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫ ҮШІН

ГЕОГРАФИЯ

ПӘНІНЕН ҚОРЫТЫНДЫ АТТЕСТАЦИЯНЫ ӨТКІЗУ БОЙЫНША
ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМДАР МЕН МАТЕРИАЛДАР

Құрастырушылар: Федорка Виктор, Халилова Барно

Пікір білдіруші: Хожиева Майрам Ташпулатовна- Республикалық білім орталығы Табиғи пәндер бөлім бастығы.

11-сыныпты бітірген оқушылар географиядан білім беру бағдарламасының стандарттары негізінде анықталған компетенцияларға ие болады.

2023-2024 оқу жылында 11-сыныптарда оқушылардың алған білімін, дағдысын және біліктілігін анықтау мақсатында бітіру емтиханы жазбаша түрде өткізіледі.

Әр емтихан билетінің сұрақтары мен тапсырмалары географиядан 5-10 сыныптардың тақырыптарын қамтиды. Ұсыныста білім сұрақтары, қолдану және дәлелдеу тапсырмалары үшін бағалау критерийлері де қарастырылған.

Оқушыларға ұсынылған негізгі сұрақтардан тұратын 1 билет беріледі. Оқушыға билетте 10 сұрақ (5-10 сыныптар арасында) қойылады. Сұрақтардың 3-еуі (5-7-сыныптар) білімге, 6-сы (8-9-сыныптар) қолдану, 1-і (9-10) ой қорытуға қатысты. Билет сұрақтарына жауап беруге барлығы 120 минут беріледі.

Оқушылардың жазба жұмыстары география пәндерінің әрқайсысы үшін жеке 100 балдық жүйеге негізделген:

0 - 29% - «қанағаттанбаған»;

30-65% - «қанағаттанарлық»;

66–85% – «жақсы»;

86–100% – «өте жақсы» баға ретінде бағаланады.

Әрбір тапсырма бойынша көрсетілген баллдан жоғары балл жинауға жол берілмейді.

Берілген тапсырмалар қорытынды мемлекеттік аттестациядан өткізу күніне бір күн қалғанда жұмыс тобы жеребе тарту арқылы 2 нұсқаны құрастырады және жариялайды

Бөлімдер	Білу	Қолдану	Ой қозғау	Жабық тест	Ашық тест	Есептер	талдау
Табиғи географияның бастауыш курсы	2		1	2			1

Материктер мен мұхиттардың табиғи географиясы	1			1		
Өзбекстанның табиғи географиясы		1		1		
Өзбекстанның экономикалық және әлеуметтік географиясы		2		2		
Дүниежүзілік экономикалық және әлеуметтік география		2		1	1	
Практикалық география		1				1

№	Бөлім атауы		Тапсырма түрі	Тапсырма формасы	Бағалау критерийі
1	Табиғи географияның бастауыш курсы	B	Жабық тест	A), B), C), D)	Дұрыс жауап үшін 6 балл
2	Табиғи географияның бастауыш курсы	B	Жабық тест	A), B), C), D)	Дұрыс жауап үшін 6 балл
3	Материктер мен мұхиттардың табиғи географиясы	B	Жабық тест	A), B), C), D)	Дұрыс жауап үшін 6 балл
4	Өзбекстанның табиғи географиясы	Q	Ашық тест	Жауабы: _____	Көрсетілген әрбір дағды үшін ұпайлар беріледі. Дұрыс жауап үшін 8 балл
5	Өзбекстанның экономикалық және әлеуметтік географиясы	Q	Ашық тест	Жауабы: _____	Көрсетілген әрбір дағды үшін ұпайлар беріледі. Дұрыс жауап үшін 8 балл
6	Өзбекстанның экономикалық және әлеуметтік географиясы	Q	Ашық тест	Жауабы: _____	Көрсетілген әрбір дағды үшін ұпайлар беріледі. Дұрыс жауап үшін 8 балл
7	Дүниежүзілік экономикалық және әлеуметтік география	Q	Ашық тест	Жауабы: _____	Көрсетілген әрбір дағды үшін ұпайлар беріледі. Дұрыс жауап үшін 8 балл
8	Дүниежүзілік экономикалық және әлеуметтік география	Q	есеп	Дәлелді шешімді ұсынып, жауап беріңіз	Көрсетілген әрбір дағды үшін ұпайлар беріледі. Толық шешім және дұрыс жауап үшін 15 балл
9	Қолданбалы география	Q	Есеп	Дәлелді шешімді ұсынып, жауап беріңіз	Көрсетілген әрбір дағды үшін ұпайлар беріледі. Толық шешім және дұрыс жауап үшін 15 балл
10	Табиғи географияның негізгі курсы, материктер мен мұхиттардың табиғи географиясы, Өзбекстанның	M	Талдау және қорытынды жазу	Графикке талдау жасаңыз. Берілген мәліметтер мен сызбаны пайдаланып диаграмма салады.	Көрсетілген әрбір дағды үшін ұпайлар беріледі. Толық шешім және дұрыс жауап үшін 20 балл

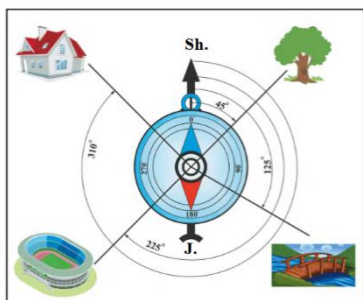
табиғи географиясы, Өзбекстанның экономикалық және әлеуметтік географиясы, практикалық география				
--	--	--	--	--

1-вариант

1. Эхолот аппаратының көмегімен не өлшенеді?

- A) Жер сілкінісінің күші
 B) Су қоймаларының тереңдігі
 C) Желдің жылдамдығы
 D) Су қоймаларының тереңдігі
 E) Ауаның салыстырмалы ылғалдылығы

2. Төмендегі суреттегі жалғыз ағаштың азимуты неше градусқа тең?

- A) 90 ° B) 45 ° C) 180 ° D) 225 °

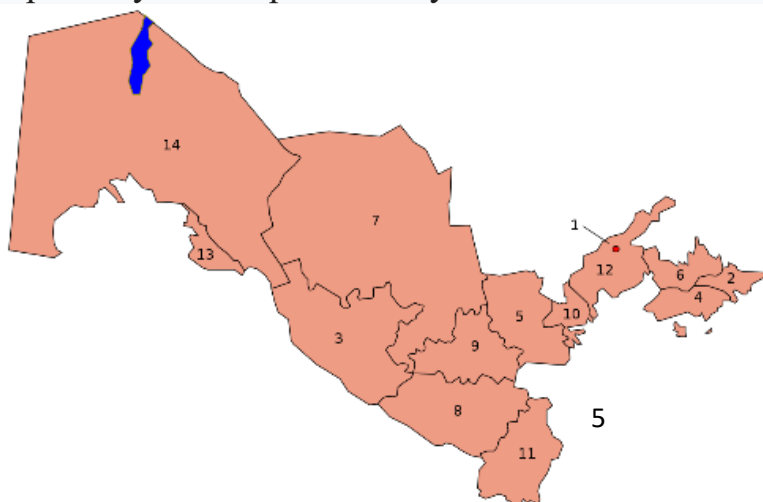
3. Африкадағы жаңбырлы ормандар қалай аталады?

- A) Пампа B) Терая C) Гилеа D) Саванна

4. Өзбекстанның ең төменгі нүктесі – Мыңбұлақ ойпаңы (-12 м) қай табиғи географиялық ауданда орналасқан?

Жауабы: _____

5. Төмендегі картада 2 және 3 цифрларымен қандай аймақтар көрсетілген және шекаралық уәлаяттардың аталуын жаз.

Жауабы: _____

6. Мұрынтов кені негізінде қай қала құрылды?

Жауабы: _____

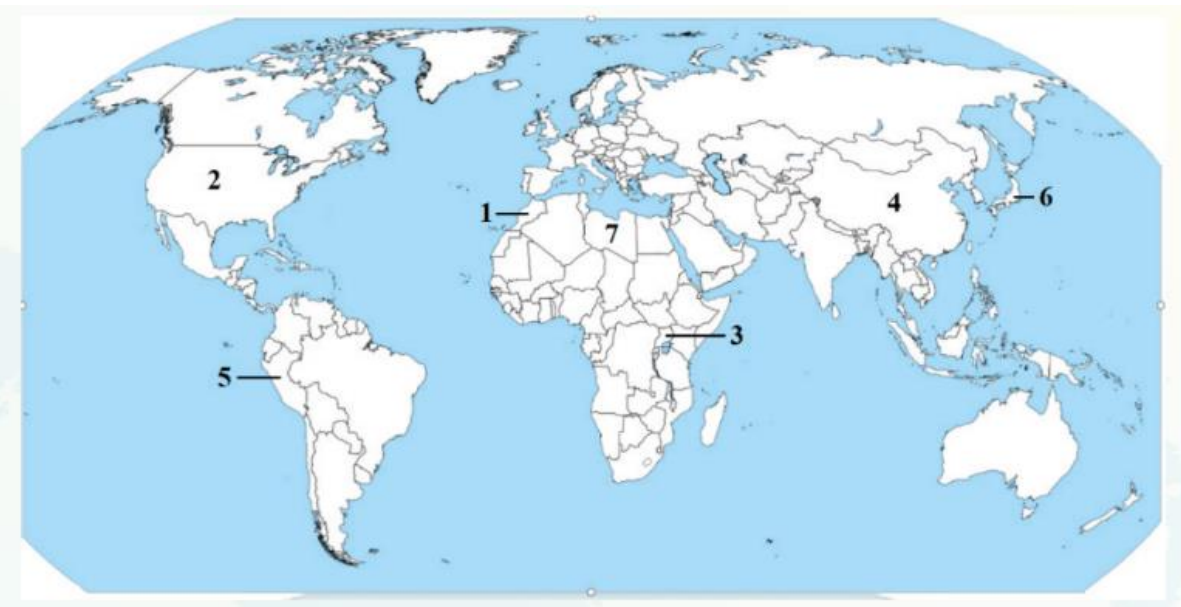
7. Қытай, Үндістан, Бразилия және Мексика дамыған елдердің қай тобына кіреді?

Жауабы: _____

8. Камерун мемлекетінің ауданы 475,4 мың шаршы км. болса, тұрғындардың жалпы саны 25,6 миллион адам болса, осы елдің халықтығыздығын анықтаңыз.

Жауабы: _____

9. Төмендегі картада белгіленген елдердің сипаттамаларын сәйкестендіріңіз.

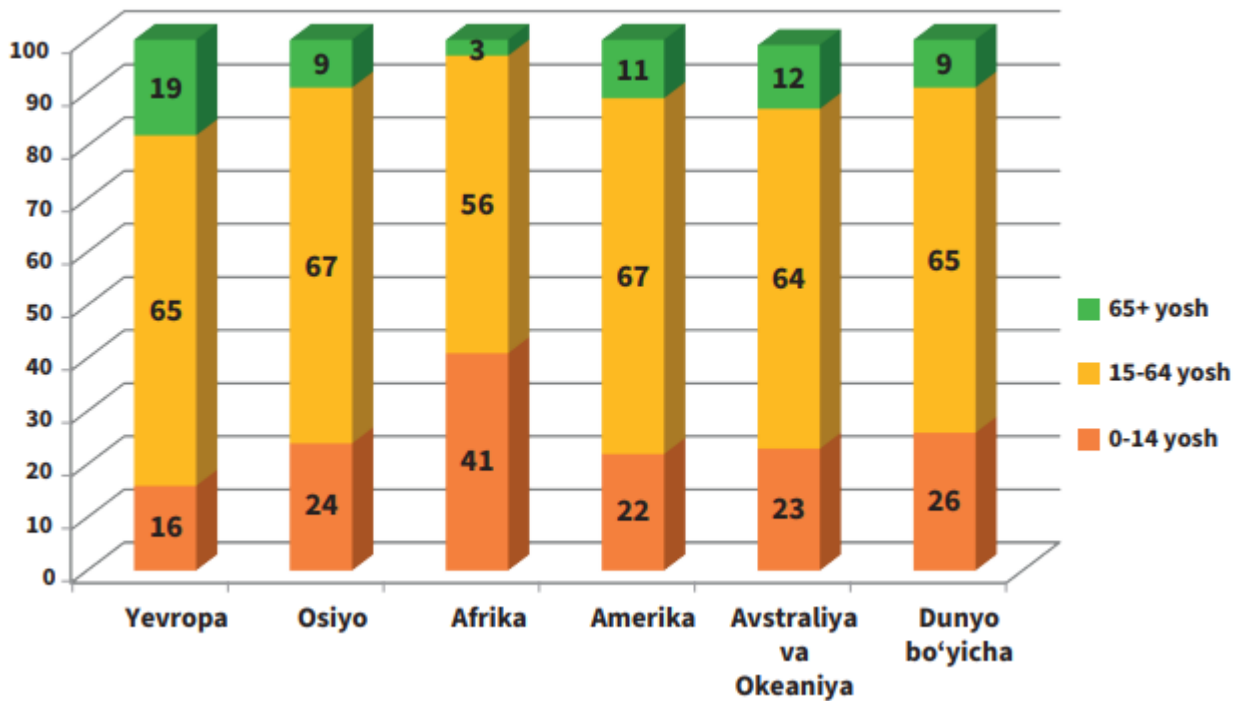
- а) Мыс кені мен мысты көп мөлшерде экспорт етеді;
- б) Әлемдік базарға негізінен фосфорит пен цитрус жемістерін ұсынады;
- в) Отын шикізатын негізгі экспорттаушылардың бірі;
- д) Sinopres Group трансұлттық корпорациясының бас кеңсесі орналасқан;
- е) Автокөлік экспорты бойынша көшбасшы;
- ф) Әлемдік базарға кофені көп мөлшерде импорттайды;
- ж) Көлік, ақпарат және байланыс қызметтерінің экспортымен ерекшеленеді;

Жауап:

№	Ел атауы	Сипаттама (әріп)

1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		

10. Төмендегі диаграммаларда дүние жүзі және әртүрлі континенттер тұрғындарының жастық құрылымы көрсетілген. Бұл диаграммаларды қай континентте балалардың ең көп пайызын және қай жерде қарт адамдардың ең көп пайызын анықтау үшін пайдаланыңыз. Осы екі континенттегі туу деңгейі мен өмір сүру ұзақтығының айырмашылығын қорытындылаңыз.

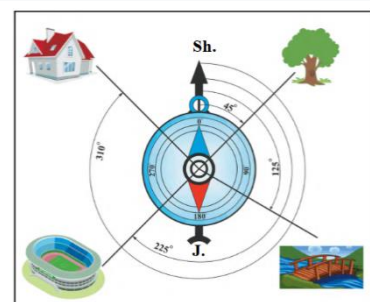
Жауап: _____

2-вариант

1. Атмосфералық қабаттардың қайсысының жоғарғы шегі 40-50 км биіктікте болады?

А) Тропосфера С) Стратосфера D) Мезосфера Е) Термосфера

2. Төмендегі суреттегі үйдің азимуты неше градус?

А) 90 ° В) 45 ° С) 180 ° Д) 315 °

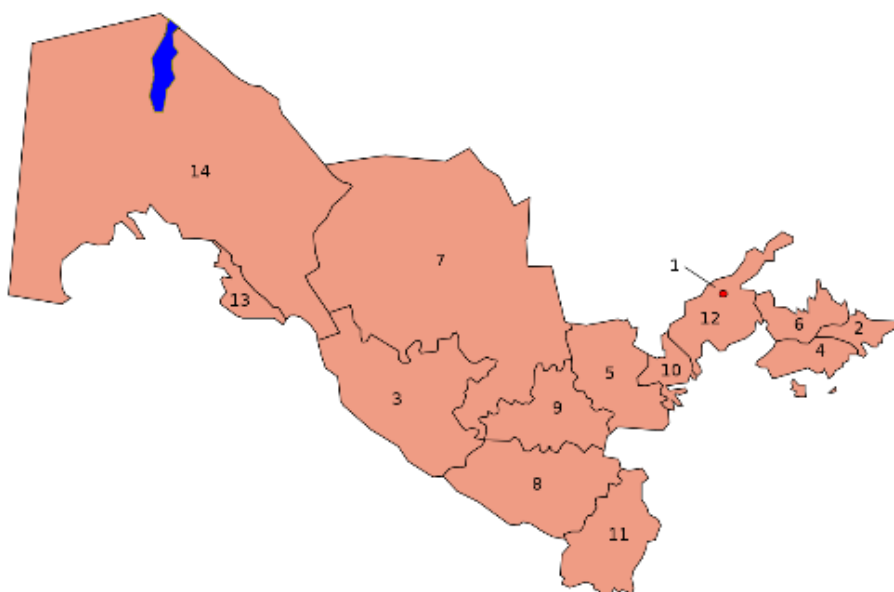
3. Оңтүстік Америкадағы далалар қалай аталады?

А) Пампа Ә) Терая С) Гилеа Д) Саванна

4. Чатқал мен Құрама тауларынан су жинайтын бұлақтардың қосылуынан Ақтөшсай (Чавлисой) атымен басталып, 236 км ағып, Сырдарияға құятын өзен қандай өзен?

Жауабы: _____

5. Төмендегі картада 4 және 5 цифрларымен қандай аймақтар көрсетілген?

Жауабы: _____

6. Су жолында жүк тасу ақысы дегеніміз не?

Жауабы: _____

7. Қызмет көрсету саласы әлемдік экономиканың қай секторын құрайды?

Жауабы: _____

8. 2024 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша Корея Республикасының халқын есептеңіз:

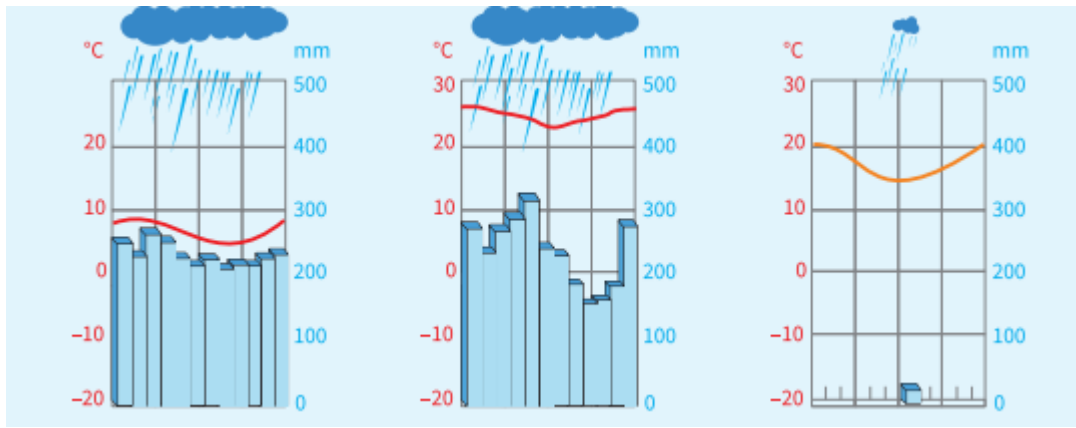
Мемлекет	Халқын ың саны (млн. адам, 1.01.202 3 ж.)	Туылғанда р саны (мың адам, 2023 ж.)	Қайтыс болғанда р саны (мың адам, 2023 ж.)	Көшіп кеткендер саны (мың адам, 2023 ж.)	Көшіп келгендер саны (2023 - ж.)
Корея Республикасы	52,0	476,3	287,5	86,9	24,0

Жауабы: _____

9. Төмендегі кестені толтырыңыз.

Мемлекеттің аты	Астанасы	Ауданы, мың шаршы км.	Халқының саны, миллион адам	Халық тығыздығы
Иран		1648	81,6	
Ауғанстан		652,8	36,5	
Пәкістан		803,9	200,6	

10. Төмендегі климаттық диаграммалар Оңтүстік Америка материгінің қайсы климаттық аймақтарына сәйкес келеді?

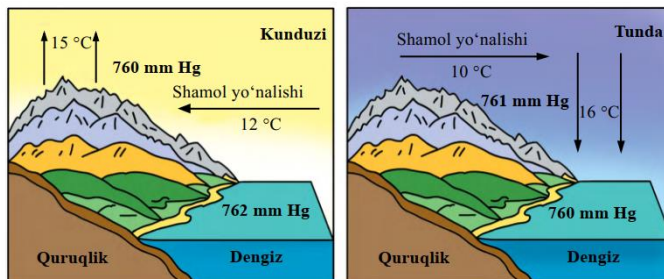
Жауап: _____

3-вариант

1. Жер бетіндегі биіктіктерді қандай аспаппен өлшейді?

- A) Анемометр B) Рулетка C) Барометр D) Нивелир

2. Төмендегі суретте қандай жел бейнеленген?

- A) Муссон B) Бриз C) Батыс желдері D) Пассат

3. Үнді мұхитына құятын Африкадағы ең үлкен өзен?

- A) Лимпопо C) Джубба D) Замбези E) Тана

4. Маргузар мен Нұрата жоталарын қандай шатқал бөліп тұрады?

Жауабы: _____

5. Пайдалы қазбалардың атауларын топтарымен сәйкестендіріңіз.

1. Ауыр металдар. 2. Жеңіл металдар. 3. Бағалы металдар. 4. Қатты балқитын металдар. 5. Асыл металдар.

а) вольфрам, молибден; б) уран, германий; в) мыс, мырыш; г) алюминий, титан;

д) күміс, платина

Asosiy guruhlar			Boshqa guruhlar	
Og'ir metallar	Yengil metallar	Qimmatbaho metallar	Qiyin eruvchi metallar	Nodir metallar

6. Зарафшан экономикалық ауданының қай қаласында бірнеше кілем фабрикалары, темекі-фермент және шифер фабрикалары жұмыс істейді?

Жауабы: _____

7. Халық саны бойынша 1-ші және 2-ші орында тұратын Африка елдерінің атын жаз.

Жауабы: _____

8. Никарагуаның ауданы 129,5 мың шаршы км. болса, жалпы халқы 6,3 миллион адам болса, осы елдің халық тығыздығын анықтаңыз.

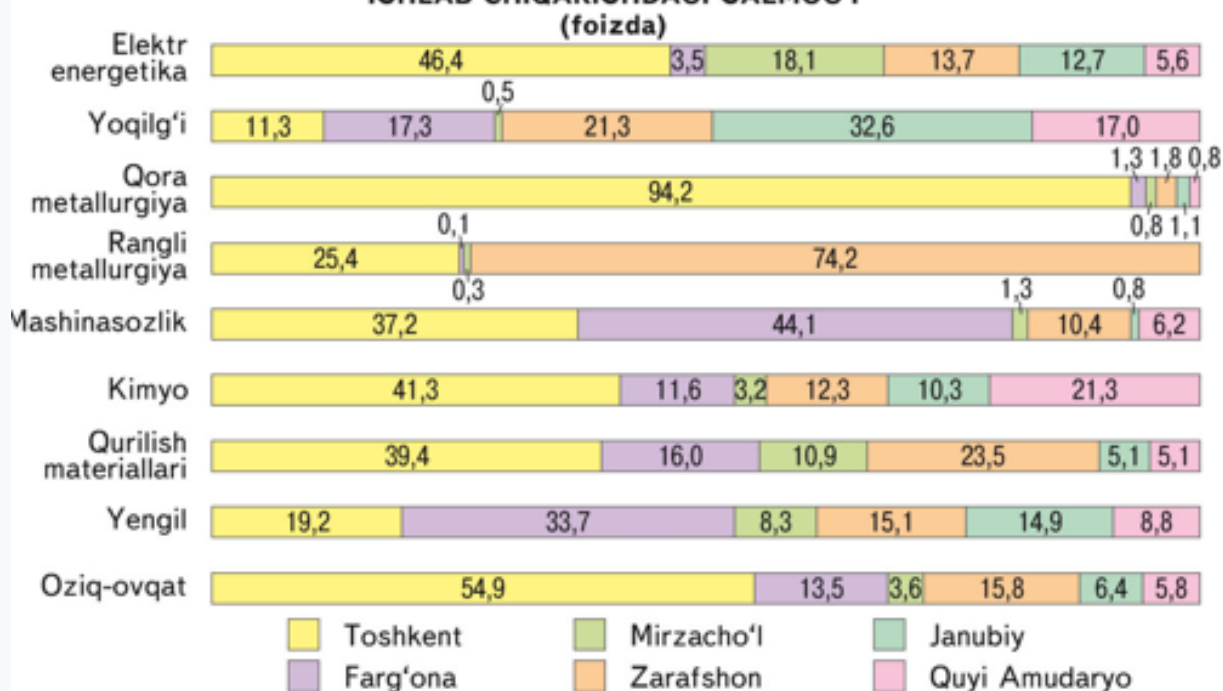
Жауабы: _____

9. Төмендегі кестені толтырыңыз.

Халық саны, миллион адам	Қала халқының саны, миллион адам	Урбанизация деңгейі, %	Ауыл халқының саны, миллион адам	Ауыл халқының үлесі, %
140	56	...

10. Осы диаграмма арқылы Ферғана, Оңтүстік және Төменгі Әмудария экономикалық аудандарының 2 – еуден жетекші саласын анықтаңыз.

IQTISODIY RAYONLARNING ASOSIY SANOAT TARMOQLARI MAHSULOTLARINI ISHLAB CHIQARISHDAGI SALMOG'I

Жауап _____

4-вариант

1. Кун 22 маусымда қай параллельде тік төбеге шығады?

- A) Экватор C) Оңтүстік тропик D) Солтүстік тропик E) Арктикалық шеңбер

2. Желдің бағытын қандай аспаппен анықтайды?

- A) флюгер B) анемометр D) жаңбыр өлшегіш E) барометр

3. Осы аралдардың қайсысы Меланезия құрамына кірмейді?

- A) Жаңа Каледония C) Жаңа Гвинея D) Фиджи E) Гавай аралдары

4. Парсанкөл, Маханкөл, Қарақыр сияқты көлдер қай табиғи географиялық аймақта орналасқан?

Жауабы: _____

5. Аммофос минералды тыңайтқыш Ташкент облысының қай қаласында өндіріледі?

Жауабы: _____

6. Тәуелсіздік жылдары республикамыздың қай қалаларында ағаш өңдеу зауыттары іске қосылды?

Жауабы: _____

7. Сейкан туннелі қандай екі аралды қосады?

Жауабы: _____

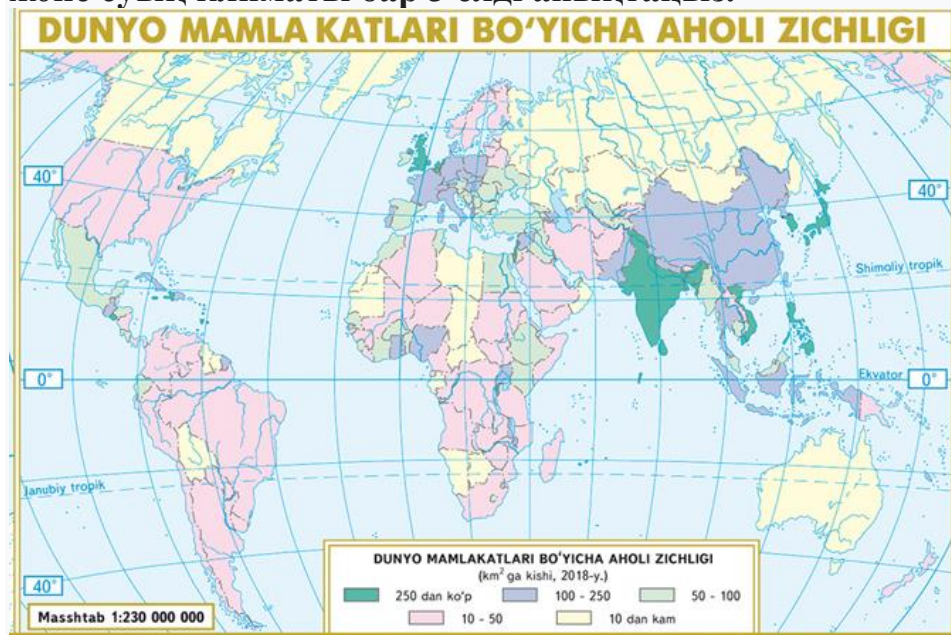
8. Егер Корея Республикасының ауданы 100,2 мың шаршы шақырым болса, ал жалпы халқының саны 51,8 миллион адам болса, осы елдің халық тығыздығын анықтаңыз.

Жауабы: _____

9. Ұшақ Пекиннен (VIII сағаттық белдеу) Стамбулға (III сағаттық белдеу) жергілікті уақыт бойынша сағат 11:00-де ұшты. Самолёттің ұшу уақыты 8 сағат 36 минут болса, жергілікті уақыт бойынша Стамбулға нешеде қонады?

Жауабы: _____

10. Осы картаны пайдаланып, халқының тығыздығы 10 адам/км²-ден аз болған мемлекеттер арасынан 3 аймақты, негізінен шөлдерден құралған және суық климаты бар 3 елді анықтаңыз.

Жауабы:

5-вариант

1. Анероид қайсы өлшеу құралының түрі есептеледі?

A) Термометр C) Барометр D) Гигрометр E) Анемометр

2. Муссон желдері қай аймақтарда күшті болады?

A) Батыс және Оңтүстік Еуропа C) Солтүстік және Батыс Африка
D) Шығыс және Оңтүстік Азия E) Солтүстік және Шығыс Еуропа

3. I, II, III сандарын а) б) в) жауаптарымен сәйкестендіріңіз

I. Абисал.

II. Материктік қайраң.

III. Батиаль.

а) 200 метрге дейінгі тереңдікте;

б) 3000 метрге дейінгі тереңдікте;

в) 6000 метр тереңдікке дейін

г)

A) I-с; II-а; III-б B) I-с; II-а; III-б C) I-с; II-а; III-б D) I-с; II-а; III-б

4. Барсакелмес және Асака-Аудан ойпаты қай табиғи географиялық аймақта орналасқан?

Жауабы: _____

5. Республика халқының 12%-ы Самарқанд облысында тұрады. Бұл облыс республикада өсірілетін дәнді дақылдардың 18 пайызын өндірді. Мамандану коэффициентін анықтаңыз.

Жауабы: _____

6. Төмендегі анықтамалар қай қалаға қатысты?

1) Қала қатты жел соғатын аймақта орналасқан;

2) Облыстың оңтүстігіндегі қала.

3) Қалада металлургиялық зауыт бар.

4) Фархад ГЭС құрылысы кезінде пайда болды. ?

Жауабы: _____

7. 2 санымен Еуропаның қай субрегионын сипатталған.

Жауабы: _____

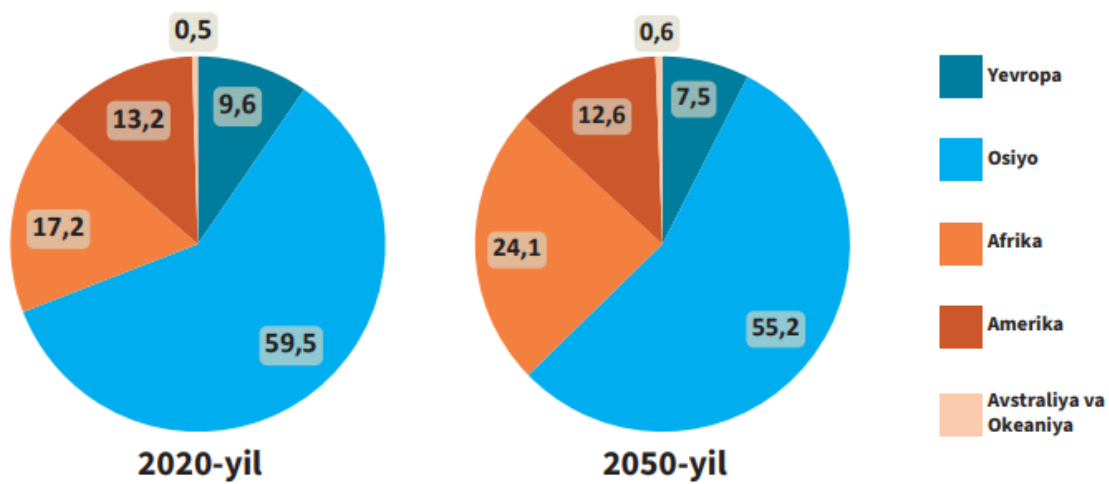
8. Мемлекет экспортының жалпы жылдық көлемі 165 миллиард АҚШ долларын, ал импорттың жалпы жылдық көлемі 181 миллиард АҚШ долларын құрайды. Осы елдің сыртқы сауда айналымын және балансын есептеңіз.

Жауап: сыртқы сауда айналымы _____
сыртқы сауда балансы _____ тең.

9. Тау басында ауа температурасы 10°C , ал тау етегінде $+23^{\circ}\text{C}$. Тау шыңының абсолюттік биіктігі 5835 метр болса, тау етегінің абсолютті биіктігін анықтаңыз.

Жауабы: _____

10. Төмендегі диаграммалар 2020 және 2050 жылдардағы әлем халқының континенттер бойынша таралуын көрсетеді (болжам). 2050 жылға қарай қай континенттерде жер шарындағы халық үлесінің өсуі күтілетінін және қайсыларының азаюы күтілетінін көру үшін осы диаграммаларды салыстырыңыз. Сәйкес өзгерістерге әсер ететін негізгі фактор не деп ойлайсыз?

Жауап: _____
